СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 152. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 30. червня, 1923. VOL. XXXI. No. 152. Jersey City, N. J., Saturday, June 30, 1923. THREE CENTS

МАЙНЕРСЬКА КОНВЕНЦІЯ КОНСОЛІДУЄТЬСЯ

СКРЕНТОН, Па., 28. червня. — Третий день три-окружної конвенції майнерської юнії „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка", скликаної спеціяльно для вироблення умов, які мають бути предложені іменем робітників властителям копалень твердого вугля, замітний тим, що постійний провід конвенцією обняв предсідатель юнії Джан Луис. Рівночасно з тим слідно було, що конвенція, яка, як писали деякі газети, готова розбитися через опозицію радикальніших елементів, сконсолідувалася та поступала з великою згідностю.

Конвенція ще не порішила, якої підвишки мають домагатися робітники. Покищо поставлено лишень дати теперішньому урядови юнії свобідну руку в самому веденню переговорів.

На конвенції ходять чутки, що провідник радикальнійшого крила, Італійський імігрант Капеліні, котрого підозрівали, що він хоче переперти на конвенції більше радикальну тактику, бачився з Луисом та згодився йти йому в усім на руку.

ПРИХИЛЬНИКИ ПРОГИБІЦІЇ ВИДАЮТЬ УЛЬТИМАТ ВСІМ ПАРТІЯМ

ВЕСТЕРВИЛ, Огайо, 28. червня. — Так звана воєнна рада Анти-салюнової Ліги, головної прогибіційної організації, почала свою триденну конференцію, ухваливши „декларацію засад", в якій конференція відгрожується завзятим поборюванием кождого кандидата на якийнебудь уряд, який не зложить обіцянки переводити в життє прогибіційну конституційну постанову.

Щоби ся загроза мала силу, конференція виробила опісля плян, як зібрати півтретя міліона долярів на агітаційний фонд, що має бути вжитий при найблизчих виборах.

УРЯД НЕ ВДОВОЛЕНИЙ З ПОГОЛОСОК СВОЇХ УРЯДНИКІВ

ВАШІНГТОН, 28. грудня. — Департамент скарбу уділив публичної догани тим всім урядникам, які в своїм прогибіційнім запалі пускали чутки, що буцімто уряд думає конфіскувати кораблі, які будуть приїздити до Злучених Держав з ладунками алькоголічних напитків.

МІНІСТЕРСТВО СУДІВНИЦТВА НЕ МОЖЕ ОБЖАЛУВАТИ ЗА ПІДВИСШУВАННЄ ЦІН ВУГЛЯ

ІНДІЯНОПОЛИС, Індіяна, 28. червня. — Департамент судівництва предложив великій федеральній лаві присяжних суддів закид, що властителі копалень вугля на спілку з майнерською юнією викликали підвисшеннє цін вугля, та домагався за те над ними суду. Велика лава присяжних суддів (яка рішає про те, чи підозрений має ставати перед судом) відкинула обжалуваннє.

Голова вуглевої комісії мав заявити після суду свій жаль, що судді відкинули обжалованнє, бо після нього властителі копалень та майнерська юнія лишень вдають, що вони сваряться за заплату, а на ділі вони йдуть рука об руку.

ПРЕЗИДЕНТ ВИСТУПАЄ З ПРОЄКТОМ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОЖИВАЧІВ

АЙДАГО ФОЛС, Айдаго, 28. червня. — Підчас своєї промови в сьому місті президент Гардинг порушив зріст цін на средства життя та подав плян зарадження йому через організацію споживачів під доглядом федерального уряду.

СЕНАТОР БОРА ПРИЙМАЄ ГАРДИНГІВ ПЛЯН МЕЖИДЕРЖАВНОГО СУДУ

ПОКАТЕЛО, Айдаго, 28. червня. — Сенатор Бора, головний противник пляну президента Гардинга щодо приступлення Злучених Держав до межидержавного суду в Газі, що був зорганізований при Лізі Народів, відбув нині довшу конференцію з президентом Гардингом, а після сеї конференції заявив газетярам, що він уже годиться на плян Гардинга в такім виді, як він був виголошений в Сейнт Луисі.

ГРІЗЬБА ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 28. червня. — Робітники надземних та підземних нюйорських зелізниць зажадали 10-процентової підвишки, а коли компанія не хотіла на се пристати, вони загрозили страйком.

Компанія годиться на 4 до 5 процентів підвишки.

На страйк вийшлоби коло 12,000 робітників.

ПРОТИ ВЖИВАННЯ АРМІЇ ДЛЯ ПРОГИБІЦІЙНИХ ЦІЛИЙ

ВАШІНГТОН, 28. червня. — Секретар війни видав публичну заяву проти вживання федеральної армії до виконування прогибіційного закона. Відозва звертається передусім проти автомобілевого фабриканта Генрі Форда, котрий недавно заявив, що уряд повинен се зробити.

НЕБЕЗПЕКА ВІД ВОЄННИХ ГАЗІВ В МИРОВИЙ ЧАС

ПИТСБУРГ, Па., 28. червня. — На острові Невил на ріці Огайо зробилася проточина в збірнику хльоринового газу, який виробляють в спеціяльній фабриці. Велика маса сього вбийчого газу вийшла у воздух, а легкий вітер став уносити його долі рікою.

Заряд фабрики, зміркувавши небезпеку від газу, грозячу літнім оселям здовж ріки, вислав сейчас телефонічні алярми до всіх місцевостий над рікою, зібрав велике число автомобілів та троків і вислав їх перевозити все населенне на безпечне місце. Все таки коло 100 душ хлипнуло хоч троха сього газу та мусіли йти до питсбурських шпиталів лічитися. На щасте, смертельних випадків не було.

Вбийчу силу газу для всего, що жиє, видно по тім, що ціла дорога, якою плив газ, зазначена погибшими рослинами.

ЛИШЕНЬ „СУХІ" БУДУТЬ УРЯДНИКАМИ.

Пенсилвенський губернатор Піншов заявив публично, що на будуче він буде іменувати стейтовими урядниками лишень таких людий, які зложать йому урочисте приреченнє, що вони будуть всіми силами виконувати прогибіційну постанову американської конституції.

У. Н. ХОР В АРГЕНТИНІ.

Український Національний Хор під проводом Олександра Кошиця, як ми вже писали, плив до Аргентини 30 днів.

По дорозі корабель Васарі пристанув на два дні в Ріо де Джанейро, столиці Бразилії, де хористи оглянули се найкрасше у світі місто.

Дня 2-го червня пароплав приплив до Монтевідео, столиці Уругваю, але там зіпсувався і хор мусів відїхати другим поспішним кораблем до Буенос Айрес, де на другий день в суботу вже був перший концерт. Другий концерт був в понеділок. Оба перші концерти з артистичного погляду увінчались великим успіхом. Преса привитала У. Н. Хор дуже прихильно.

У второк, 5-го червня аргентинські журналісти запросили хор на вечір, який вони уладили, а на якому був президент Аргентини і всі міністри. Там (у великому театрі) виступив У. Н. Хор зі своїми співами і як звичайно, в українських народних строях. Перед концертом виступив дириґент О. Кошиць и сказав по еспанськи: „Українська нація, яку тут нині перед Вами заступає Український Національний Хор, висловлює свою глибоку пошану аргентинській нації і її великому Президентови". Многолюдна публика відповіла бурею оплесків, якою теж відтак приймала і кождий виступ хору.

В Аргентині У. Н. Хор не є під зарядом М. Рабінова (котрий оставсь в Ню Йорку), але аргентинського імпресарія Гектора С. Квіроги.

В Буенос Айрес буде У. Н. Хор співати кілька тижнів, а відтак обіде меньші міста Аргентини.

Всі хористи і хористки здорові, кромі п. Ординської, котра лежить тяжко хора в шпиталі.

ПІДВИШКА РОБІТНИЧОЇ ЗАПЛАТИ.

Бруклинська трамваєва компанія підвисшила заплату своїх кондукторів та моторових [illegible] 5 процент [illegible]

ПОТОНУЛИ СКАРБИ.

Французький корабель „Паріс", котрий приїхав у вівторок до нюйорського порту, спустив в ріку 13 бочок французького пива та 2,000 гальонів вина; се була надвижка понад скількість, дозволену кораблеви забрати назад зі собою.

ДРАСТИЧНИЙ ПРОГИБІЦІЙНИЙ ЗАКОН.

Стейт Мезурє ухвалив найострійший прогибіційний закон. На основі сього закона карається не лишень тих, що виробляють та продають алькоголічні напитки, але й тих урядників, що не виконують закона. Навіть само держанне в своїму посіданню приладів до виробу напитків карається яко злочин.

КОНВЕНЦІЯ „ОБЩЕСТВА РУССКИХ БРАТСТВ".

В Филаделфії скінчилась дня 22. с. м. конвенція кацапської організації „Общество русских братств". На конвенції вибрано майже всіх, тихсамих членів уряду. На місце дотеперішнього редактора „Правди", Віктора Є. Гладика, вибрано дра С. Пижа. Також рішено, що редактора і менаджера ґазети вибирає конвенція, але вони не входять в склад уряду. Також ухвалено видати „русскій буквар".

ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛЮЄ ПЕНСІЇ ВІДКРИВЦЕВИ ЛІКУ.

Канадійский парлямент має ухвалити 7,500 долярів річної пенсії дрови Кентингови, торонтському лікареви, котрий відкрив інсуліну, лік на діябетес (цукрову недугу).

СТОЛІТНА ЧЕРЕПАХА.

Хоча черепахи відомі вже з давна з довговічности, та мимо сього одна черепаха здивувала природників своїм віком. Вік її відомий з досить великою певностю, бо один англійський моряк, капітан Джеймс Кук, написав в році 1773, себто 150 літ тому, кілька слів на її хребті. В той спосіб маєтьея незбитий доказ, що черепаха має що найменче півтора ста літ.

Находиться вона на однім з островів Тихого Океану, що належить до Злучених Держав. Капітан одного американського воєнного корабля, котрий її бачив недавно, пише про неї, що вона сліпа та при ході скрипить як колеса возового воза.

ЗАТАЄНА КАТАСТРОФА З ЧАСІВ ВІЙНИ.

В Ст. Мішель-ан-Моріен у Франції відкрив в неділю 17. червня міністер війни памятник жовнірам згинувшим в катастрофі, про яку Франція доперва тепер довідується. В 1917 р. підчас Великої Війни французькі жовніри помагали Італійцям над рікою Піявою. 12. листопада з фронту над Піявою вертало до Франції 500 французьких жовнірів. Коли поїзд приїхав у найвисше місце гір між Італією і Францією, машиніст сказав, що дальше не поїде, бо тягар є за великий на поїзд. На розказ висшої військової влади мусів пуститися в дальшу дорогу, але побоювання машиніста справдилися. Коли поїзд звчав зїздити в долину, показалося, що льокомотива не може його здержувати. З розгоном він влетів на міст недалеко стації Ст. Мішель-ан-Моріен і там вискочив з шин. З під румовищ виратовано неповна 150 жовнірів, звиж 350 втратили життя. Цензура не допустила до розголошення сеї вістки і Франція не знала про сей випадок до тепер.

З БАСАРАБСЬКОГО „РАЮ".

Басарабія тяжко стогне під військовою диктатурою румунського генерала Поповіча. Недавно вніс басарабський ліберальний посол в румунському соймі, Желяско інтерпеляцію до правительства в справі убийства 3-ох басарабських горожан. З тої інтерпеляції виходить осьщо: В селі Чубеї, білгородського повіту арештовано 30 осіб, яких підозрівали о участь в большевицьких заворушенях. Їх переведено до Кишинева а по дорозі убили ескортуючі жовніри трьох з них, а іменно учителя Хрістова і Йорданова та Гаджіоглу ніби за те, що вони хотіли втікати. Однак утеча була неможлива, тому що всі арештовані були звязані до купи. Посол Желяско звертається до правительства, щоб воно зробило вже раз конець сьому теророви над мирним населеннєм і перевело строге слідство в цій справі та покарало винних.

НОВИЙ ВИБУХ ЕТНИ.

ЛОНДОН, 27. червня. — Нині рано повстав новий бурливий вибух вулькану з полудневого боку гори Етни.

Нова лява пливе зі скоростю одного кільометра (1000 метрів) на годину [illegible]

АМЕРИКАНЕЦЬ В ОБОРОНІ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ НА КОНГРЕСІ СОЮЗА ТОВАРИСТВ ЛІГИ НАРОДІВ У ВІДНІ

ВІДЕНЬ, 27. червня. — Тут відбувається зїзд Союза Товариств Ліги Народів.

На конгрес явилось повне число (30) делегатів Західно-українського (Галицького) Товариства Ліги Народів.

Поляки зложили заяву, що вони покинуть засіданнє конгресу, якщо будуть допущені делегати свого товариства, бо Галичину вже признали алїянти Польщі.

Західно-українські (галицькі) делегати роздали всім прочим делегатам меморіял про українську Галичину і її тяжке становище під польською окупацією.

В обороні Західно-українського (Галицького) Товариства виступив член Американського Товариства Ліги Народів, бувший сенатор КОЛДВЕЛ.

У своїй промові Колдвел запитався, чи Америка длятого боролась за права малих народів, щоб тепер позволити визволеним недавно Полякам викидати з конгресу Союза Товариств Ліги Народів Західних Українців, яких вони трактують як своїх підданих? Українці далі покладають свої надії — говорив він, — не зважаючи на те, що бувшому державному секретареви Злучених Держав, Бейнбриджеви Колбі, котрий був їх правним заступником, не вдалось поставити справи української Галичини проти Поляків на аліянтській конференції амбасадорів в Парижі.

Всі комісії конгресу Союза Товариств Ліги Народів нарікають на Поляків. Особливо комісія в справі міжнародного розоружения жалується, що польські делегати роблять обструкцію проти резолюції, яка взиває Лігу Народів, щоб вона дала запоруку малим розоруженим державам, як Австрія, Угорщина і Болгарія, що їх добрі сусіди не будуть на них нападати.

АНГЛІЙСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ПРОТИ ОКУПАЦІЇ РУРЩИНИ

ЛОНДОН, 28. червня. — На 23-ій річній конференції Партії Праці принято нині резолюцію, в якій названо окупацію Рурщини воєнним актом.

Резолюція також домагається ревізії версайського мирового договору.

АНГЛІЯ ЖДЕ НА ВІДПОВІДЬ ФРАНЦІЇ У СПРАВІ НІМЕЦЬКИХ „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ"

ЛОНДОН, 28. червня. — Британський премієр Стенлі Болдвин заявив нині в палаті громад, що Франція досі ще не відповіла на англійську ноту у справі німецьких предложень про сплату аліянтам „воєнних відшкодовань".

Він зазначив, що неформальні переговори з Францією до нічого не довели і він жде на якусь означену ясну відповідь.

БЕЛЬҐІЙЦІ ЗНЕВАЖИЛИ АНГЛІЙСЬКОГО ГЕНЕРАЛА

ЛОНДОН, 28. червня. — Тутешній дневник „Ди Дейлі Кроникл" повідомляє про цікаву історію з окупованої аліянтами Німеччини.

Головний командант англійського окупаційного війска в Надрейнщині генерал Годлі виїхав був в неділю з Кельн окремим поїздом в дорогу до Лондону.

В Аахен бельгійські митові (цлові) урядовці придержали поїзд; викинули генерала Годлі вночі роздягненого з поїзду на перон і там серед студені веліли йому ждати цілу годину, а тимчасом перешукували його пакунки і переглядали папері.

Часопись називає се нечуваним надужиттєм і домагається, щоби бельгійське правительство перепросило генерала Годлі за зневагу.

РАДИТЬ АНГЛІЙСЬКИМ КОРАБЛЯМ ПЛИСТИ ДО КАНАДИ ЗАМІСЦЬ ДО АМЕРИКИ

ЛОНДОН, 28. червня. — Британський адмірал сер Джан Гонт радив нині в палаті громад, щоб англійські кораблі не плили до Америки, але до Канади і причалювали в пристані Гелифекс, в Новій Скотії.

„МАЛА АНТАНТА" ПРИЗНАЄ НОВУ ВЛАДУ В БОЛГАРІЇ

ПРАГА, столиця Чехо-Словаччини, 28. червня. — Представники „малої антанти" (Чехо-Словаччини, Югославії і Румунії(на конференції в Празі рішили признати нову владу в Болгарії.

ПОЛІТИЧНИЙ ВИСТУП ПАПИ РИМСЬКОГО ПРОТИ ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 28. червня. — Оголошеннє листа папи римського Пія XI. до його секретаря кардинала Гаспаррі у справі вирішення французько-німецького спору за Рурщину, викликало у французьких політичних кругах велике занепокоєнне.

Папа римський в тому листі заявляється проти французької окупаційної політики, а натомісць радить вирішити французько-німецький спір за Рурщину через розслід, чи Німеччина може платити аліянтам „воєнні відшкодовання".

В тутешніх політичних кругах кажуть, що виступ папи римського підкопає заборчу політику французького премієра Пуанкаре.

Се, кажуть, тільки додасть охоти французьким католикам і соціялістам до виступу проти політики премієра Пуанкаре.

Також бояться, що по тому виступі папи римського також і Бельгія готова відвернутись від Франції.

БАВАРЦІ БЮТЬ КОМУНІСТІВ

МІНХЕН, Баварія, Німеччина, 28. червня. — В Баварії обновлено боротьбу з комуністами. В Ульм була сутичка війска з узброєними комуністами, яких війско розбило.

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Кан. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РАТУНОК ЧИ РОЗБІЙ?

По большевицьких наймитських шматках пустилася тепер всею силою пари замовлена з Москви нагінка на свідомі українські маси, які не проявляють охоти орієнтуватися на Москву як на можливу допомогу для виратування українських земель зпід Польщі.

Вся большевицька агітація, як звичайно, зводиться до собачого віддання, до лайок, визиванок, кидання ріжних підозрінь, ширення наклепів. Кажемо „як звичайно", бо се все так бувало, що кілько разів хто не має поважних аргументів, тільки разів він з конечности примушений послугуватися того рода способами.

Відповідати на большевицькі наклепи другими наклепами свідомі Українці не стануть. Не стануть хочби вже тому, що вони добре знають, що наймити Москви свою службу, до котрої їх наняли, сповняти мусять так, як кажуть їм пани, що вони мусять танцювати, як пани кажуть, що вони мусять в того дутку грати, чий хліб вони їдять.

Від сих, однак, наймитів Москви треба відріжнити тих, що зі своєї несвідомости звертають очи на схід. Відділити їх треба тепер так само, як і колись, ще за царських часів, треба було відріжнити продажних провідників москвофільства, які за свої „ідеї" рублі брали, від тисяч щиро-бажаючих, але несвідомих правдивих доріг та зневірених в свої сили москвофільських мас. І власне для них ми перепечатали статтю Н. Григоріїва, що була поміщена в „Новій Україні", поважнім українськім місячнику, який в Берліні видають дд. В. Винниченко та М. Шаповал.

Стаття замітна сим, що вона підчеркує економічні (господарські) основи напору чужих держав, а головно Московщини з одного, а Польщі з другого боку, на Україну. Стаття звертає увагу на те, що Московщина так само як і Польща, вже самою природою своїх природних богацтв та самою суттю свого господарського розвою звисла на рабунок української землі з її природних багацтв та на рабунок українських працюючих мас з плодів їх праці.

Д. Н. Григоріїв звернув сим увагу на дуже важну сторону взаїмного відношення межи Україною та Польщею на один бік, та межи Україною та Московщиною на другий. Досі українські публіцисти звертали за богато уваги на язикові, історичні, культурні і тим подібні сторони відносин межи Україною та сими її двома сусідами. Д. В. Винниченко, як наша часопись свого часу підносила, звернув увагу на психольогічну сторону відношення Москалів до України. Тепер д. Григоріїв дуже влучно підчеркує економічну причину московського й польського натиску.

Підчеркнути сю сторону відносин межи Україною та Московщиною й Польщею треба тому, бо з одного боку польські соціялісти та комуністи, а з другого московські соціялісти та комуністи, самі або через своїх агентів, ширять серед українського народа погляди, що всі наїзди в світі мають в своїй основі економічні причини, але межи українським та польським, зглядно, українським та московським народом нема небезпеки таких відносин, бо, хоча цілий світ руководиться матеріяльними причинами, польські соціялісти та комуністи, як кажуть вони самі, чи там московські соціялісти та комуністи, як кажуть про себе вони самі, руководяться супроти України не бажанням власної наживи, але бажанням добра Україні та українському народови.

З тої причини статтю д. Григоріїва треба підчеркнути, бо автор поставив перед московськими та ляцькими соціялістами та комуністами ясне зеркало, в якому вони можуть тепер побачити себе самих та свої „визвольні" стремління супроти України. З одного боку Ленін і Троцький, Петрівський та Раковський, — про цуценят вже й не казати, коли говориться про таких великих собак, — з другого боку Пілсудський і Дашинський, Мархлевський і Домбаль, не вийдуть в сьому, свому власному, зеркалі з рівними ротами. Однак, як звичайно, так і тут, не зеркало винувате, що писок вийшов кривий.

Стаття д. Григоріїва сього виразно не каже, але межи стрічками там написано, що Москва, як Польща, не ратунок нам несе, але йде до нас за власною наживою. Не свободу вона хоче нам дати, а ярмо й визиск. Не несе вона молот на розбиття наших кайданів, а ніж за пазухою, щоби різати Українців як баранів.

Не можна перечити, що декому може бути неприємно, що Московщина нам не є приятелем. Декого може знеохота збирати на такі слова. Дехто може волїти дивитися далі в „сонце походу" та ждати від нього благодати. Та здорова народна політика вимагає не того, щоби говорити приємні річи, але правдиво оцінювати людські вчинки та народні рухи. Лишень така політика веде до побіди.

УКРАЇНСЬКЕ ЖНИВО В АМЕРИЦІ

Українці в Злучених Державах переведуть добре сьогорічне жниво, коли зберуть в літі бодай 2,000 нових членів, старших і малолітних, для своєї організації Українського Народного Союза.

Літо мине і спека мине, але доробок для У. Н. Союза останеться і на холодну осінь та на студену зиму, для добра всіх членів й усього народу.

Тож до діла всі як один, тямлячи стару правду: Один за всіх, всі за одного!

УКРАЇНСЬКА КНИЖКА ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ.

У Київі відбулася недавно **Всеукраїнська Виставка Друку**, яка дала дуже цікавий матеріял про долю українського видавничого руху підчас большевицької окупації на Україні. На сій виставці був представлений розвиток української книжки на колишній російській Україні (отже без Галичини і Буковини) за останніх 18 років, від 1905 до 1922 року. Цікаво порівнати, який був видавничий рух на Україні за царських часів, який за часів української влади, а який тепер за большевицьких часів:

За останніх 12 років **царського режіму** (від 1905 до 1917) було видано на Україні ріжних українських книжок ось кілько:

рік	книжок	рік	книжок
1905	37	1911	244
1906	140	1912	193
1907	166	1913	201
1908	219	1914	216
1909	160	1915	73
1910	183	1916	79

Отже в 1905. році, коли знесено було заборону українського друкованого слова, український видавничий рух починає свій розвиток невеличкою скількістю 37 видань, доходить одначе скоро до 200 видань на один рік і удержується на тій висоті до початку війни. Роки 1915 і 1916 — се роки війни і разом з тим роки нового гострого переслідування українського „сепаратизму" царським урядом. Через те в той час український видавничий рух спадає нагло до одної третини своєї попередної продукції.

Слідуючі три роки — 1917, 1918 і почасти 1919 — се роки **української державної влади.** З її повстанням падуть доре́шти кайдани, які сковували дотепер українське слово, і **українська книжка,** не зважаючи на невзгодини военного часу, **досягає скоро високого розвитку.** У тім часі було видано:

рік	книжок
1917	747
1918	1084
1919	665

Бачимо, що за сі три роки видано було українських книжок більше, ніж за попередних 12 років. Крім того треба знати, що кожда книжка була друкована в скількости чотири і більше разів більшій, ніж давніми часами. Попит за українською книжкою був такий великий, що всі ті видання були каплею в морі в порівнанню до дійсних потреб.

Рік 1919 був роком большевицького наступу на Україну і він зазначується вже сильним упадком українського видавничого руху. Слідують **три роки большевицького панування** на Україні, а разом з тим часи **цілковитої загибелі української книжки.** За сей час було видано:

рік	книжок
1920	457
1921	214
1922	186

Рівночасно з тим, як скріплюється большевицьке панування на Україні, зменшується нагально з року на рік український видавничий рух і доходить нарешті до того самого стану на якім він стояв за царських часів.

Яка причина такого занепаду української книжки під большевицькою окупацією? **Большевики звичайно наводять** на оправдання сього сумного факту **три причини.** Перша причина, що попит на українську книжку зменьшився, тобто що не було кому читати по українськи. Друга, що не було що друкувати. А третя, що українських книжок не можна було друкувати через технічні перешкоди, занепад друкарень, брак паперу і т. д.

Та всі такі оправдання не відповідають правді і в більшій або меньшій мірі є **тенденційними видумками.** Бо щодо попиту на українську книжку, то революція на Україні викликала серед широких кол українського сільського і міського населення **небувалий книжковий голод.** За короткий час української влади українська книжка розходилася так масово, що книгарні випродали всі свої запаси. Нові видання ледви в маленькій частині заспокоювали дійсні потреби населення. Селяни міняли за український буквар, за „Кобзаря" або іншу книжку збіжжа і инші хліборобські продукти і українська книжка була в роках 1917 до 1919 найпоплатнішим предметом спекуляції. Певна річ, що така **стихійна жадоба освіти,** яка розбудилася серед нашого народу після революції, могла далі тільки збільшатися, коли був відповідний духовий корм на її заспокоєння.

Таксамо неправда, щоб не було відповідних творів до друку. Щоб далеко не йти, вистарчить згадати, що в київській Українській Академії Наук від років лежать **маси готових до друку цінних наукових праць,** але видати їх друком нема ніякої можливости. Навіть річні звідомлення з діяльности Академія була змушена відбивати на машині до писання, бо не могла допроситися грошей на їх надрукування. Річне звідомлення за 1921 сеї одинокої на цілу Україну наукової інституції вийшло аж тепер, на сміх і глум „українській" радянській владі, в Берліні коштом і жертвами українських студентів, згуртованих коло „Видавництва Української Молоді".

Що, врешті, друкарське діло на Україні через події останніх років у великім занепаді, — се правда. Але ся причина могла-б оправдати брак українських книжок тоді, коли-б побіч українських не виходили також російські книжки. Тимчасом український видавничий рух завмер, а **московська преса і московські видання на Україні цвитуть і розвиваються.**

Тому загибіль української книжки за останні роки се в першій мірі **вислід пляновoї і послідовної праці самого радянського уряду.** З приходом большевиків на Україну **всі приватні українські видавництва були заборонені.** На їх місце було утворене **Державне Видавництво** (так зв. Держвидав), який забрав у свої руки **виключний видавничий монополь.** Се вийшло на те саме, що давна заборона українського слова за царських часів. Держвидав став засипувати Україну московськими виданнями, пускаючи час до часу для приличности якусь українську книжечку. З промови українського комуніста В. Блакитного на останній комуністичній конференції в Харкові (травень с. р.) довідуємося, що в сім році Держвидав на 43 видані книжки видав **9 (девять!) по українськи,** а решту **34 по російськи!** Тай то ще на сю свою увагу Блакитний одержав відповідь від члена Всеукраїнського Центрального Виконуючого Комітету Лебідя, що Держвидав **„видав українських книжок більше, ніж треба було"** та що він нарушив тим приписаний плян. Загально відомо, що урядова преса в Харкові виходила до недавна виключно на „общепонятном язике" та що від недавна став тільки виходити побіч російських також український орган „Вісти".

Окреме питання, скільки з виданих большевиками українських книжок доходило справді до рук читача? Відомо, що навіть та невеличка скількість українських книжок, яка вийшла за большевицьких часів, друкувалася звичайно **в скількости по кількадесять примірників,** просто **на показ,** так, що часто навіть автори не могли їх дістати, а не то звичайний читач. А тимчасом на самих книжках пишався напис: „друковано в 10,000 примірників" або й більше.

Одночасно большевики забезпечилися перед довозом українських книжок зза кордону, наложивши на довіз українських книжок **високе мито по 10 золотих рублів** (5 долярів) **за пуд** (16 кільо). **Тим чином** большевики унеможливили перевіз на Укріну тих величезних запасів українських шкільних і ин. книжок, які були приготовані за останні роки за кордоном, головно в Берліні і Відні. Таксамо неможливий доступ української книжки на Україну з Галичини. Замісць пустити на Україну зза кордону готові українські книжки большевики почали закладати за кордоном свої власні видавництва (на першім місці Видавн. „Космос" в Берліні), які крім великого галасу і ще більшої витрати грошей, зібраних м. и. між робітниками в Америці, дотепер не дали майже ніякої позитивної роботи.

В останніх часах у видавничім русі на Україні зайшла настільки зміна на краще, **що допущена приватна видавнича ділльність.** Потворилися нові видавничі організації, які серед невимовно тяжких умов беруться за видавання української книжки. Та чи вдасться їм під обухом большевицької цензури станути на ноги, те покаже будучність.

ДЕНЬ КВІТІВ.

Українські Громади:—

Був уже у Вас День Квітів Рідної Школи?

Коли ні, так зарядіть негайно збірку на школу і назвіть її Днем Квітів!

Який день найліпше вибирати на сю збірку?

Неділю, бо тоді сходиться найбільше народу; відбуваються мітинґи; і тоді кождий Українець(ка) повинен дати жертву!

Хто повинен занятися збіркою?

Кождий свідомий і чесний Українець!

Що станеться із зібраними грішми?

Їх в цілости відішлеться до краю!

Чому треба гроші слати через Обєднанне?

Бо се наша центральна організація; посилка коштує богато дешевше; і певно дійде на призначену ціль!

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

OBYEDNANNYE, Room 608, 136 So. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА У БЕРЛІНІ.

Не минуло й півроку, відколи на берлінській політехніці відбувся „Український Тиждень", як невеличка, але рухлива українська кольонія у Берліні влаштувала вже новий цикль викладів з українознавства — цим разом тільки для Українців.

Честь улаштовання теперішніх курсів належить Спілці студентів-Українців у Німеччині. Помешканне для курсів дала тутешня Українська Громада.

Програму курсів уложено досить широко, так що слухач, який побуває на всіх викладах, мати-ме цілком ясне понятте про український нарід та Україну. Виклади охоплюють такі галузи українознавства: „географія України" (др. З. Кузеля, 6 годин); „українська мова" (др. В. Сімович, 6 год.); „виклади з історії України" (проф. С. Томашівський, 4 год.); „економічна географія України" (М. Гехтер, 3 год.); „виклади про українське письменство" (проф. Б. Лепкий, 6 год.); „аграрне питанне на Україні" (В. Доманицький, 3. год.); „українська кооперація" (проф. В. Коваль, 2 год.); „українське шкільництво" (Е. Вировий, 2. год.); „фізичний розвій та національна оборона українського народу" (отаман Омелянович-Павленко, 2 год.); „міжнародне становище України" (О. Скоропис-Йолтуховський, 2 год.); „церква та українська національна ідея" (проф. С. Томашівський, 1. год.).

Відкриття курсів одбулось у пятницю, дня 15. червня. Голова студентської спілки А. Ластовецький подякував од імени українських студентів усім, хто своєю працею допоміг улаштувати курси. Потім проф. Богдан Лепкий сказав інавгураційну промову, в якій поділився своїми цікавими споминами про курси українознавства, які дотепер відбулися в Австрії та Німеччині. Нарешті др. З. Кузеля прочитав „Вступ до українознавства", який подав слухачам загальні вказівки що до історії розвитку науки українознавства.

Чимала викладова саля була по береги повна. Серед слухачів були не тільки студенти, але й представники старшого покоління. Були й почесні гості: дочка бувшого гетьмана Скоропадського, посол Марко Луцкевич, який тимчасово перебуває нині у Берліні, та инші.

Р.

МАСОВІ ВИСТУПИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПАРТІЇ НА УКРАЇНІ.

Зі звідомлення Центральної Контрольної Комісії комуністичної партії України довідуємося, що в 1922. р. з партії виступило багато членів. Се виписування членів з партії мало в минулім році просто МАСОВИЙ ХАРАКТЕР. На жаль, з друкованих большевицьких звідомлень не видно, скільки взагалі членів покинуло на Україні в 1922. році большевицьку партію. Зате довідуємося з них деякі цікаві річи про те, до яких суспільних кляс належали виступивші. І так на першому місці між ними стоять СЕЛЯНИ. Бо, хоч в комуністичній партії на Україні селян всього 17%, то між виступившими з партії було в минулому році 41%. Найбільше покидали партію селяни з трох ґуберній: катеринославської, подільської і волинської. Решта виступивших були робітники (38%) і службовики (21%). Цікаво далі те, що щодо віку покинуло комуністичну партію найбільше молодих людий від 19 до 21 року життя.

ДУМКИ.

Кому з наших недотепів імпонує теперішній порядок в Росії, хай прочитає собі який-небудь опис життя-буття диких племен у Африці. Без Леніна, Троцького і Дзержинського, Мурини від непамятних часів порядкуються достоту таксамо, як большевики. Між собою вони мають комуну, а на чолі стоїть сильна влада кацика, який уміє видавати засуди смерти не згірше від головачів російської комуни.

• • •

Африканські дикуни порядкують своєю державою далеко ліпше, бо у ній не треба працювати таких довгих годин як у совітській Росії. Притім кождий начальник племени дбає добре о те, щоб черева його краянів були все повні. Він знає, що голодні Мурини счинили б негайну революцію, у якій не тільки скінчилась би його власть, але й злетіла би з плечей його голова.

• • •

Москалі стоять далеко нище Нігрів. Вони дають примусити себе до довгих годин праці; вони переносять терпеливо голод і дають убивати себе міліонами, без ніякого спротиву.

• • •

Удержанне кацика коштує дуже мало, бо він не пе шампана, не мешкає в роскішній палаті, ані не збирає гроший для себе і своїх. Большевицькі лідери живуть „у всю ширину", а за границею мають для себе міліони, які розікрали з народнього добра.

• • •

Большевицька влада є тиранією галапасів, які самі не хочуть працювати, а звуть себе представниками робучих рук. Вони звуть себе поступовими, а не вміють нічого путнього створити, а навіть направити старі машини, що остались із царських часів.

• • •

Уряд совєтської Росії зложений майже із самих туманів-недоуків, які не мали навіть настільки добрих голов, щоб покінчити школу. Через це ми бачимо усюди в Росії найпоганішу тандиту, яка може замилити очі хиба таким темнякам, які водяться повсякчасно у „матушці Росії".

• • •

Влада неробів, невжитків і людського шумовиння держиться у Росії тому так довго, бо Московщина представляє собою стухле багно. Передше на верху було цареське, а тепер пролетарське шумовиння — завсігди той самий нездоровий вицвіт болота. Московщина потребує основної каналізації, заки вона буде мати право зватись правдивою людською суспільностю.

• • •

Симпатикам комунізму найліпше виїхати поміж Муринів до Африки. Коли їх там не зїдять, а допустять до ніґерської комуни, то бодай тоді дістануть „сквер діл". У гнилій Росії зігниють, якщо „чека" не виправить завчасу до „комнебреп".

• • •

У Польщі свині (вибачте за слово!) на самім верху політики. Польський премієр Вітос це неустрашимий защитник свиней. Він і його прихильники, які добули собі провід у „найяснейщей ржечипосполітей", добувають усієї енергії, щоб ніхто не видер їм права опікунства над безрогами. Їх клич лунає тепер по цілій Польщі: „За наше польске сьвіні!"

І чи дивуватись нам, Українцям, що Ляхи показали свою вдачу?

• • •

Не дивуйтесь, добрі люди, чого Фош і другі французькі ґенерали развраз заїздять до Варшави. Прецінь Франція мусить допильнувати своєї кольонії на Сході.

Польща не є независимою державою. Вона є такоюсамою французькою кольонією як Альжир або другі французькі посілости в Африці.

• • •

Московські опричники загадують піддурити Українців потуранням українській мові. Вони думають, що їх здирства та звірства будуть солодші, коли здирщики й кати будуть вживати нашої мови при розбоях. Вони не хотять розуміти, що Українцям смердить сам подих московський та їх остогидлі „ідеї". Вони не розуміють, що Українці вдавна люди, а вони ще азійські дикуни.

(с.)

О ПОМІЧ УКРАЇНСЬКІЙ ПИСМЕННИЦІ ОЛЬЗІ КОБИЛЯНСЬКІЙ

З Европи пишуть нам, що славна українська писменниця з Буковини, Ольга Кобилянська тепер у великій потребі і потребує помочі.

Вона через военні злидні занепала на здоровлю і в додатку попала у велику біду.

Вже другий рік хорує. Лікарі поручили їй лічитись в купелевих місцях, але вона не має з чого жити, а не то лічитись.

Тому поклонники її таланту просять братів і сестер в Америці, щоб їй негайно помогли, аби ще сього літа могла виїхати на лічення. Суми великої не треба, але як кілька організацій і товариство вишлють їй по 10 до 20 долярів, так вона зможе виїхати на лічення і далі працювати для українського писменства.

Її адреса така:

Frau Olga Kobylanska,
Baltinestergasse 11, a.
Czernowitz, Bukovina, Romania.

ВІДКРИТТЯ ДІЯЛЬНОСТИ ПРОФЕСОРСЬКОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОГО ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНИ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА У ПРАЗІ

(Допись з Праги).

У неділю 3-го червня відбулося спільне засідання Управи Українського Громадського Комітету і першого складу Професорської Ради Українського Вищого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова.

Засідання відкрив Голова У. Г. К. Шаповал повідомленнем про те, що до складу професорів запрошено таких осіб: професорами Інституту: проф. Л. Білецького, проф. О. Ейхельмана, проф. Ф. Швеця, проф. С. Русову, проф. Є. Іваненка, проф. М. Тимченка, проф. М. Терлецького, проф. П. Ковальського; лекторами: п. п. Арх. Животка, Ю. Русова, В. Богацьку, С. Рілецького, Т. Кабачкова, С. Літова, А. Гончаренка, І. Майстренка, В. Кушніра, В. Петрова. Директором Інституту запрошено проф. Леоніда Білецького.

Витаючи Професорську Раду і пана Директора з великим історичним днем відкриття діяльности Професорської Ради першого українського Педагогічного Інституту, М. Шаповал зазначив, що організація вищої педагогічної школи є необхідною в нашій боротьбі за визволення нації. Задачою Інституту мусить бути перетворення аморфної маси, що зветься українським народом, в свідому суспільну одиницю — нову націю. Ціль Інституту — є збогачення колективного й індивідуального розуму народа. Завданням Інституту мусить бути виховання справжнього озброєного національною і культурною свідомостю борця за визволення батьківщини від національного і суспільного гніту чужинецьких елементів. Виховання українського політично-свідомого елементу зі спільними прагненнями, зі спільною ідеєю — це є творення культурних борців, свобідного творчого колективу. Український Громадський Комітет, підійшовши до високої праці творення провідників та організаторів народньої культури, вірить, що ця праця дасть справжніх культурних робітників українського суспільства. Далі, звертаючись до п. Директора і до професури, М. Ю. Шаповал підкреслює, що шлях лежить тяжкий, але прекрасний по своїх наслідках. „Ви маєте, — каже він, — перед собою незоране ще поле дослідження колективної культури. Ваше завдання, обовязок вашої громадської совісти дати нашому українському народові культурних провідників, що понесуть ваші думки, ваші ідеї в широкі маси українського народу. Вони мусять покласти ці цеглини, що утворять фундамент українського суто національного суспільства. Поскільки ви є первісним жерелом цієї культурно-суспільної ідеї, ви мусите високо тримати прапор першої в цьому роді української педагогічної вищої школи. Нехай вас не збентежує, коли ваша праця не буде зараз як слід оцінюватися сучасним поколінням. Ваша праця — праця для майбутнього, і цей момент відкриття української вищої педагогічної школи — є моментом історичним, який впишеться красними літерами в історію визвольної боротьби українського народу".

Директор Інституту проф. Білецький зазначив, що він є цілком свідомий своєї ролі і тої праці, яку треба покласти, щоби поставити Інститут на належну височінь. „Я не є політик у звичайному буденному розумінню слова — каже далі проф. Білецький — політичне життя і політику взагалі я оцінюю зі становища культурного. Чим вища культура народу, тим вища його політика. Отже, для піднесення дійсної політики, потрібно піднести культуру, треба творити сильних духом і освітою індивідуумів, бо індивідуум це є криця, в той час, як маси народні є тим кремінем, з якого криця викрешує потрібну іскру. Інститут мусить стати закладом, який вигартував би нам найбільше потрібної криці. Я свідомий цього, і тому приймаю всі обовязки і відповідальність за них".

Звертаючись до членів Професорської Ради, проф. Білецький сказав: „сам я зробити нічого не зможу, для цієї праці потрібна гармонія, співзвучність наших думок, нашої праці, а тому я звертаюсь і до своїх колеґ-співробітників із закликом до спільної однодушної праці".

Проф. Ейхельман в теплих, щирих словах підкреслив велику заслугу Українського Громадського Комітету на чолі з М. Ю. Шаповалом, який довів до здобуття такої перемоги, якою є сьогоднішній день утворення великого огнища української культури.

Проф. Швець підкреслив великі й відповідальні завдання, які лежать перед працею Інституту і зазначив, що для осягнення бажаних результатів праці вся професура піде до роботи, яко свідоме громадянство.

Проф. С. Ф. Русова витала Громадський Комітет і Професорську Раду з відкриттям Інституту, завданням якого є творити не тільки учителів, але й школу народу, творити найкращих національно-культурних діячів. Ціллю Інституту мусить бути піднесення української культури та національного „я" українського народу.

Заступник Голови Управи У. Г. К. Н. Григоріїв, що українська визвольна боротьба велася й ведеться українським учителем. Український учитель-творець політичного пробудження України. Виступаючи, як носитель культури народу, він уже творить політику, тоб то змагається за свою і державність. І коли ми хочемо жити, як нація, ми не можемо обійти такої політики. Нація наша молода, ми ще не маємо скостенілих традицій—ми йдемо по шляху шукань, а тому провідною ідеєю Інституту мусить бути не чіпляння за старі форми, а шукання нових, підготовлення провідних живих ідей, виховання широкої ініціятиви.

Лектор Арх. Животко зазначив, що майбутнє націи в наших дітях, в нашій молоді. Тому завданням праці Інституту є, щоби наші культурні провідники, які вийдуть з Інституту, виховували-б молоді життеві побіги в міцні духом і тілом дуби. „Свідомі того — молоді працьовники Педагогічного Інституту віддадуть для праці все, що зможуть, щоби покласти найбільше цеглин у нашу величну будівлю народньої культури".

Член Управи У. Г. К. М. Галаган в своїй промові підкреслив, що учитель, озброєний знанням і культурною дісципліною, етой ідеальний борець за політичні національні права, яких нам треба. Основною метою Інституту є творення, так мовити, народнього педагога, провідника і вихователя народу, яким був той, імя якого носить Інститут — Михайло Драгоманів, який є першим нашим суспільним учителем і вихователем.

Закриваючи засідання і передаючи справу Інституту до рук Професорської Ради, Голова Управи У. Г. К. п. М. Шаповал зазначив, що істнування Інституту завдячується дружньому і братньому нам народові — Чехам. Засідання висловило одноголосно бажання в цей день подякувати висококультурним провідникам братнього народу — Президенту Ч. С. Р. Масарикові і членам уряду, міністру Закорд. Справ і міністру Освіти за їх допомогу по урядженню українського Вищого Педагогічного Інституту.

(Укрпрес. Прага)

ЗАПОВІДЖЕННЄ НАРОДНЬОГО СВЯТА І ЗАБАВИ В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

До всіх Товариств і Братств у Филаделфії й околиці!

Заходом Обеднання Українських Орґанізацій відбудеться **дня 3. вересня с. р.** велике народнє свято і забава на площі „Лунс Фарм" у Филаделфії.

Отсим звертаємось до всіх Товариств і Братств у Филаделфії й околиці, щоби в той день здержались від уладжування осібних забав чи представлень, і просимо взяти участь в сьому святі.

Близша програма буде подана пізнійше.

Рівночасно просимо повідомити канцелярію Обеднання, котрі Товариства і Братства з Филаделфії й околиці візьмуть в ньому участь.

Обеднанне Укр. Орґанізацій в Америці.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбудеся 3-го липня точно о годині 7. вечер в гали Укр. Нар. Дому (на горі міста) під ч. 367 St. Pauls Ave. Проситься всіх членів хоть раз на шість місяців прийти та вислухати звітів контрольної комісії і урядників, а такожо проситься не забути припровадити своїх знакомих та вписати в члени нашого братства, котре є найбогатше фінансове з цілій Джерзи Сіти. Неявившийся член заплатить кару після статута. — Вас. Гіль, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206 повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеся в неділю, 1. липня о 2. годині пополудни на гали де звичайно. До товариства буде прийматися без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член чи урядник підлягає карі після статута. — Н. Вецал, предс.; В. Бурак, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ХРІН І ПАСТЕРНАК

(Байка).

Казав раз хрін до пастернака:
„Скажи мені, для чого-ж ти живеш?
Хоч би була із тебе користь яка —
А-то з землі за дурно соки ссеш!..
От, я... (не стану вихвалятись!)
Про мене, любий брате,
Давно уже між людом ходить слава,—
Бо з мясом я—найліпша в світі стра-
[ва!.."
— „Та так, озвався пастернак,—
З тобою я не стану сперечатись.
Та от, позволь й тебе дещо спитатись:
Скажи мені, як часом мяса не ста-
[не —
То чи тоді на тебе хто хоч гляне?.."
Остап Вільшина.

JERSEY CITY, N. J.

Український Народний Дім (на горах міста), 365 St. Paul's Ave. повідомляє, що **в суботу, дня 7-го липня 1923 р. о годині 8-мій вечером** відбудеться **МІСЯЧНИЙ І ПІВРІЧНИЙ МІТИНҐ.** Взивається всіх членів щоби прибули на сей мітинґ, а також і тих, котрі еще не є членами, щоби прибули і вступили в члени У. Н. Дому.

52,55,58 Гр. Шустикевич, рек. секр.

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ

МАВРА ЙОКАЯ.

(Переклад з мадярського)

ПЕРШИЙ ТОМ.

(1)

КОЛИ ЩЕ ЛЮДИЙ НЕ БУЛО НА ЗЕМЛІ.

Пятикнижє говорить правду, оскільки там стоїть, що світ сотворено в шість днів.

Лише воно мірило ці дні по Божеському годиннику, в котрім кожде падаюче зернятко піску ...

Цілий день таким чином обнимає сто тисяч років.

Самий початок є безконечність, яка також мало витримує людські числа як вічність. Питаннє: „коли?" є також там загадкою принужуючою гордість, на яку вчений мусить відповісти: „я не знаю нічого"...

Так багато ми вже знаємо, що Вчора, яке було перед нашим істнованням віддалено від нас принаймні на сто тисяч років. Лише це Вгора! Як же далеко є перший день тижня творіння?

Але це Вчора ми вже знаємо. Ми маємо велику книгу: кору землі. Вона як книга має листи, положені один на другий, і кождий лист представляє десять тисяч, сто тисяч (хто знає, скільки?) років. Відважна людська жадоба знання пробилась заступами, молотками, плешнями і сверлами в глибину скрізь ці листи. Кождий лист цілком записаний літерами, відомостями, які полишила одна сотка тисяч років другій: — вічно мертвими і вічно промовляючими свідоцтвами. Людський дух навчився читати їх.

Він почислив сторінки сих листів землі, він підслухав зміст сих таємничих літер, видобув таємниці з скель, з нагромаджених горами малюсеньких інфузійних звірятко, глянув через мікроскоп на ледви помітні рештки звірят в недрах землі, як його зір сягнув через телескоп в безконечну далечінь небесного склепіння, і він прийшов до переконання, що вниз також як вгору немає кінця.

Перший лист цеї книги, який відкрила людина, є верства ґраніту і порфіру. Далі вниз він не міг вже сягнути. Про те, що знаходиться низче, говорять лише вулкани; вогонь... але який вогонь? Верства, яку творить вулкан, є другий лист книги. Вулканичний вогонь витворив лише базальт; ґранітовий фундамент звуть „плютоничною формацією". Плюто, по глибокій думці цього мифу є імя цього підземного Бога.

А понад цім вогнем є пара, злучаюча все пара, в якій живуть разом залізо, ґраніт, діямант, золото — дійсно живуть; але через що?

Вогонь утворив один лист, другий — море, всесвітний потоп; третій повстав шляхом хемічних дій; але та сила, яка протиснула ґраніт як дрижке желе через шпари земної кори, говорить: „не питай мого імени! я Бог!"

Ґраніт є порожінм листом; він не говорить нічого. „Безконечність!" — звучить відповідь, коли ти його досліджуєш. У нього книга замкнена.

Вулканична формація вже говорить, вона говорить тобі, що земля жила, але що на ній не було ще нічого живого. Лише вона сама жила, бурливим життям, в якім не брало участи ще жадне иньше єство. Вона витримала велику бурю! з вогнем і повітрям, з її власним оберненням і притягаючою силою місяця.

Тоді починають окремі листи відложень оповідати темні казки про минулі тисячеліття.

Окаменілі рештки світу звірят і рослин похованих часів лежать на цих вічних листах, і перед оком дослідувача вони віджнвають в довгім шерегу.

В першій верстві немає жадних иньших рослин, окрім морської трави, папороті, дудкового стебла та земного моху який не споживає ніяке звіря; в безмежній зміні лежать там з кріптоґами і найнизші ґатунки світу звірят, слимаки і мушлі. Тоді світ належав цим.

У висчій сілюрійській верстві зявляються уже риби, дивно сформовані мешканці води, з півтора тисячи ґатунків яких немає тепер жадного ані в морях ані в ріках. В ще висчій, девонській верстві починається вже країна заврів — звірят, які були мабуть колись панами землі; це були страховища сім кляфтерів*) завдовшки з жахливими кістьми. Також і разом з ними не поховані жадні иньші рослини як папороть і лікоподіум. Ці звіри живились мясом один другого.

Перше звіря, що їло траву, великанський іґуанодон зявляється в крейдяній верстві понад формацією юрської доби. Сама ця верства складається лише з маленьких шкарлупок мушлів.

Лежачі висче верстви землі повні решток величезних ссавців, разом з ними поховано цілий світ рослин минулого часу, зібраний по ґатунках і витиснений на листах безмежної ботанічної книги.

Над цею верствою живемо ми, пани „сьогодня". Те по чім ми ходимо, це є „вчора".

Як міг виглядати світ цього Вчора.

* * *

Верства повітря була вдвічи горячійша ніж тепер, і тому небо було не лазурно-блакітне, але граюче фарбами порцеляну; вечером і ранком вогнево-червоне. Сонце і місяць здавалися при сході і заході вдвічи більшими ніж тепер.

Верстви землі ще прогріті; море ще вдесятеро більше ніж суша; тому між обома бігунами панує вічне літо, яке рівномірно підтримують теплість води і височінь атмосфери.

Лише обидва бігуни землі, де скісний промінь сонця не притягає вже теплоти землі, покриті льодом і снігом. Там світ раптом переходить в зиму; — також як на сяючім червоним блиском сузірю марса, видно на бігуні ту білу пляму, яка зменьшується в перігелії**) і зростає знов в афелії.***)

Суша складається ще лише з розсіяних островів; більшість островів мають вулкан, деякі з них і декілько. Їх оточення покриває гола маса лави; один чи другий вулкан підноситься в снігові терени, льодовий верх з короною полумя; під вулканом простягається преплодючий ґрунт, такий теплий і вохкий, яким він вийшов з недрів киплячого моря на світло дня.

Хто знає яка це є формація? Це все ще не остання.

Папороть, дудкові стебла, які нам тепер відомі як другорядні трави, були тоді великанськими стовбурами, такими як теперішні сосни; а сосни були кольосами заввишки в башту; і там де жила сосна, пишалась також і пальма. Система рослин ще не впоралася з собою. Є тут очерет, рівний пальмам; таємничі рослини, які творять перехід від пальми до сосни, від сосни до дудкового стебла. Між пергеми рослин попереднього періоду бракувало ще квіти, пестра окраса лук; не було ще ніде маси квітів даючих пахощи і мед; про них тоді ще мріяла рождаюча земля.

А тому, що не було квітів, не було також і пчіл, ані метеликів, ані тисяч гудячих жуків, які кружляють навкруги квітів.

Не було ще також і птахів, повітря було ще порожнім. Всі співучі пташки шивляться комахами. Колиб комахи зявились на світ ранійше ніж співучі пташки, то всі ліси булиб навіки обгризені, а колиб птахи заявилися ранійше комах, то вони-би згинули на перший день від голоду.

Світу бракувало співу, він мав лише велетнів і страховищ, і голосом їх був грім. Наше „Вчора" виглядає вже інакше. Трава вже перемішана з квітками, повітря, поле і ліс мають вже оперених співаків, метеликів.

Є це період молодшого творення і звуть його „пліозен".*)

Це була прекрасна мрія творячого божища.

Всі частини суши вічно зелені вічно плодючі.

Трава покриваюча рівнину, висока як кукуруза, лише завше зелена. Вода ставків, поверхня болот також не бездіяльна і затягнута килимами квітів: поверхню ранійших ставків покриває ще зелень кавлінії, пестро промережена водяними розами і цвітом водяного клеверу; в пізнійшім періоді покриває їх краї буйними ґрупами льотос і німфея; великі як брилі рожево-червоні, білі і жовті тюльпани гойдаються на килимі міцного, як перґамент, прошитого червоно-брунатними жилками листя, між тим як середину ставка покриває пламеніючою мозаїкою цвіт жовто-червоної утрікулярії.

Потім світ рослин опановує все більше поверхню води. Водяні кіпариси творять на ній вже цілі кущи, обтяжені ягодами і змієподібні рослини цілком потривають своєю тканиною свічадо; нарешті його осягає пандан і мавпяча фіґура, містці будівництва світа рослин, кожда галузка їх пускає корінь і стає ствобурем, аж поки вони забудовують царину води своїми струнким кольонами, замощують, покривають одним нерозривним склепінням листя і здобувають її для царини твердого ґрунту, який стало поширюється.

Ця підвищена рівнина покрита вічно зеленим листям. Для світа рослин не наступив ще день вавилонського розсіяння; пальми, дуби і сосни не поділені ще по зонах; все буяє разом від Сібиру до гір Атлясу. На тім же самім же самім шіферним камні видно витиснені сліди стручка насіння амбрового дерева, бруньок верби і шишок камфорного дерева. Отже продукти весни, середини літа і пізньої осени одні обруч других; отже осінь, весна і літо постійно і одночасно; дерева мають на собі завжде цвіт, овоч і вічне листя. З одного паде цвіт з иньших овочи, з жадного листя; слідом за стиглим овочем іде новий цвіт.

І які-ж чудові форми рослин.

Папоротньові дерева з стрункими, покритими лускою шишками завдовшки в кляфтер і коронами, як пальми. Калямiт то є окреме, високе, порожне стебло без листа, з зморшкуватою шишкою з насінням, Сфенофілюм то стовбур, що складається з самих перстенів, повитий вінком листя на кожнім перстню. Лепідодендрон, дивний кущ, складений з котягих хвостів завдовшки в чоловіка. Фазеоліт, відома бобова рослина велика і товста як дерево, росте цілими лісами. Еквісетум то є рід сосни, верх якої розбігається в овоч сформований як гніздо. Довгі галузі банксії простягають китиці квітів, в яких сидять споживчі овочи — уявім собі суниці великі як яблука. І під ними всі чудові рослини південної зони: хлібне дерево, кориця, пізанґ, амброве дерево, дерева які поширюють пахощи, розсівають цвіт, дають овочи, капають медом, потіють бурштином, виростають буйними ґрупами з землі, переплетені між собою, перевиті цвітучими змієподібними рослинами а вгорі паразітами з зеленим листям, стовбури їх покриті мягким мохом, а внизу в густім неосяянім жадним проміном сутінку, вони оточені сокатими арамовими квітами і жовтими коралями губ. Нема жадного клаптику землі, який не заріс би всіми роскошами натури; — і як-же страшенно плодюча ця роскіш!

Сила уяви, поетична фантазія не вистарчає, щоб висловити це, треба покликати на поміч цифри. Двічи два науки кидає світло на цей предмет. Цілий вугіль теперішнього праліса відноситься до вугля того лісу, який лежить під теперішнім, як сім ліній до двадцяти одного фута, помножи сьогоднішній на 432 і вчорашній стоїть перед тобою.

Дійсно, ця земля потрібує великанських мешканців; прецінь жадне иньше звіря не могло би рухатися тут окрім миши, яка пробігає скрізь очерет, та малпи, що скаче з сука на сук, — колиб той світ не мав мамута.

Мешканці вчорашьнго світу були переважно товстошкірі (пахідерми). Деякі з меньших звірят цього ґатунку перейшли також в теперішню добу: слон, носоріг, гіпопотам, тапір; всі вони чорні, з незначною щетиною і товстою панцеровою шкірою. Велетні ранійшого періоду знаходяться вже під нашими ногами у верстві ґлини: сіватерій з своїми чотирьма рогами два кляфтери завдовжки, з котрих двоє загнуті наперед двоє назад, миґатерій в ногами, тяжчими ніж його голова, дінатерій який має постать слона і два загнуті вниз ікли, мастодонт, слон з чотирьма іклами, з яких обидва горішні є скорше рогами в кляфтер завдовжки.

Алє між ними всіма мамут є королем, пануючою родиною.

Своїм тілом, що важить чотириста цетнарів, він прокладає собі шлях скрізь пранетри від сібирських берегів, куди він ходить лизати сіль, до солодких від Іберії. Мамут є піоніром вчорашнього творення.

Окрім того він має орґанізовану державу, він тримає реґулярну армію, родина, що складається з двадцяти, тридцяти, сорока членів займає певний терен, се її країна, там вона удержує лад. На клич голови вони тримаються разом, в небезпеці боронять один одного, подорожуючи ідуть вони товариством, вони виставляють форпости, провадять боротьбу по виробленому пляну бою і є завжде чуйними. Мамут не відпочиває ніколи.

Бо вже цей період має своїх баламутів, жадібних крови хижаків світу звірят: печерну гієну, великанського пса, печерного ведмедя сього ненажерливого злочинця, і найстрашнійшого від усіх хижих звірів, махаерода; він вдвічи більший королевського тиґра і проти нього треба боронити безсилих підданців, злиденного ґілобата, який не зважаючи на свою постать два кляфтери завдовжки і свої страшні пазури може лише кричати, кволого мілодона і гіпотерія, дракона, нащадки якого творять аристократію звірят.

Далі, той світ має також своїх повстанців, страховищ походячих з минулих тисячеліть — запізнених нащадків минулих ґенерацій, які все ще гадають, що нова земна революція зробить їх знов панами: се заври всякого рода, які мають ще досить зубів, лише що вони не можуть проняти ними панцеру повстошкірих, через що вони і ховаються у водах, між иньшим і птеродактіль, з шиєю змії, головою крокодила, з величезними крилами кожана, з чотирьма ногами і плавбовими шкірами між пучками; колись він панував у воді, в повітрю і на суші, тепер він ніде не є паном і пролітає лише в ночи скрізь повітря.

Нарешті має вчорашній світ також незручних шкідників, як наприклад, незграбного хлопня, який уживає два величезні роги на своїм носі на те, щоб вивертати з корнем обтяжені обтяжені овочами пальми, бо він не має жадного иньшого засобу дістати овочи сеї пальми.

Між ними покликано мамута удержувати лад.

— — — — — — — —

І не був сей чудовий край? Тут, де ми стоїмо, може в Цільській долині? Може в Оравічарськім басейні? Може в горах Фінфкірхен? може в Неоґрадській гірській котловині? сто пятьдесять футів під зеленіючою тепер травицею,

(Дальше буде).

*) Кляфтер — німецька сажень рівна шости футам (прим. перекладчика).

) *) Наближення і віддалення сонця.

*) Верхня частина терціарної верстви.

ПО ТОЙ БІК ЗБРУЧА

(Кореспонденція львівського „Діла").

Вашому кореспондентові довелось мати розмову з одним російським громадським діячем, який залишив совітську теріторію дуже недавно. Він подав ряд цікавих інформацій про сучасне становище в совітських державах. Зокрема він докладнійше спинився на відносинах які утворилися в совітських державах в звязку з поставленням на порядок денний національного питання. Особа інформована, відома особисто від давнійших часів Вашому кореспондентові; примушує поставитись до інформацій, які він подав з повним довірям.

Українська справа, зазначив наш інформатор на початку розмови, виразно поставлена в комуністичних колах на перше місце. Стоїть це в тісному звязку з тим курсом на обєднання з селянством, який взятий комуністами з початком періоду непа. Комуністи побачили, що всякі спроби здобути якийсь ґрунт серед українського селянства без виразного національного курсу являються виключеними. Против своєї волі в цілях здобуття під собою ґрунту, відсутність якого вони під собою виразно відчувають, вони мусіли підійти до українського питання. По національному питанню, зокрема по українському, комуністи провадили дуже довгі й жваві дебати на останній конференції комуністичної партії України і потім на загальному партійному зїзді. Але справа тим не обмежилась. Вже після партійного зїзду на сесії московського ВЦИКА з початком травня й на зїзді комнезамів України в Харкові в середніх числах травня українська справа знову була поставлена на порядок денний й обговорювалась довго й докладно. І в Москві й в Харкові особливо горяче й різко виступав в українській справі Фрунзе. Він в своїх промовах завважав, що комуністи серед українського селянства жадного ґрунту не мають, що український (петлюрівський по термінольоґії Фрунзе) рух шириться, що повстання не спиняються, що переводиться акція по підпалу військових й харчових складів і що комуністи, як що вони радикально не змінять своєї політики до українства на Україні, вдержатись не зможуть. В результаті цих численних обговорювань української справи комуністами принятий ряд резолюцій, які ніби то заповідають зміну в їхній українській політиці. В даний момент справа далі резолюцій ще не пішла; зміна курсу покищо позначилась хиба в тому, що в совітських установах українська мова здобула трохи більші права громадянства, ніж раніше.

Безумовно основною причиною теперішньої уваги комуністів до української справи являється той кольосальний зріст національної свідомости в українських масах, який поступає все далі вперед надзвичайно швидким темпом. Дуже велику ролю в національному освідомленні населення відограє українська церков. Ті процеси, які відбуваються зараз в українських народніх масах, привели до того, що дуже богато людей з поміж російської інтеліґенції, які раніше ставились до української справи скептично, тепер свої погляди змінили цілком. Росте свідомість народніх мас й не вгасає так само їх активність. Звістки большевицької преси про повну ліквідацію повстанського руху цілком не відповідають дійсности. Ці рухи, неорганізовані й стихійні, як вислів елементарного незадоволення мас виникають спорадично раз-у-раз. В квітні й травні між иншим мали місце великі повстанські рухи на Полтавщині. Вони охопили досить значну територію, але складались з розріжнених виступів окремих сіл чи окремих груп сіл; большевики нещадно придусили ці рухи.

Являється сумнівним, чи большевикам вдасться перевести ті зміни в своєму національному курсі, які вони проектують. Найбільш імовірним являється, що ці їх заходи стріне такий самий крах, який стрінув й вславлений неп. Комуністична партія має на Україні занадто мало українських елементів, щоби мати можність провадити українську політику. На останній конференції партії виявилось, що кількість членів партії на Україні, яка з походження належить до української нації, виносить всього 27 відсотків. Само собою зрозуміло, що число людей, знайомих з українською мовою й культурою, серед комуністів являється значно меншим. При цих обставинах провадити активну українську політику для комуністів нема можливости.

Треба додати, що серед громадських кол на Україні ходять уперті чутки, ніби еволюція, яка заходить в відношенні большевиків до української справи, звернула на себе серіозну увагу представників Анґлії і Америки, які перебувають в совітських державах. Передають, що представники цих держав інформують свої уряди в тому напрямі, що український рух набрав о стільки серіозного характеру, що з ним порадити собі не можуть навіть большевики, що з огляду на це всякі надії на відновлення Росії в давніх межах стають повною утопією й тому являється необхідною повна зміна політики в цьому питанні.

Іван Микитюк.

ПРИГАДКА ОБЄДНАННЯ

ДО ВСІХ ГРОМАД.

Дня 5. липня відходить до краю посилка гроший на інвалідів, сироти, політичних вязнів, високі українські школи у Львові та Український Музей у Львові.

Взиваємо всі громади, щоб зібрані гроші прислали негайно до Обєднання Українських Орґанізацій, бо пересилка більшої суми коштує богато меньше.

Виказ жертводавців проголоситься негайно в часописях.

Обєднаннє Укр. Орґанізацій в Америці.

З ОБЄДНАННЯ

ЗБІРКА З ДНЯ КВІТІВ.

1. Филаделфія, Па., о. М. Кінаш 5.00
2. Терривіл, Конн., Тома Коляр 2.00
3. Ню Йорк, Н. Й., від Ліги Горожан переслав п. Дембіцький 385.42
4) Бердфорд, Па., П. Демчина 2.00
5. Клівленд, О., від бр. св Василія переслав п. Ів. Сподар 14.25

Зложили: Бр. св. Василія Великого 5.00, по 1.00: Вас. Венс, Теодор Левицький, Мих. Бурко, Дмитро Патерняк 75 цнт.; по 50 цнт.: Андрей Ґерман, Іван Бунт, Дмитро Мудрик, Іван Сподар; по 25 цнт.: Николай Ярига, Вас. Леськів, Теодор Лопушак, Гри. Юричко, Іван Сало, Іван Сенюта., Иосиф Стойка, Иосиф Биць, Мих. Стойка, Петро Білаш, Мих. Лев, Іван Проців, Гр. Носаль.

6. З. Йонкерс, Н. Й., дохід з представлення переслав п. В. Мандзій 22.10
7. Бріджпорт, Конн., Н. Варий 3.00
8. Пеорія, Ілл., А. Кущ 2.00
9. Парлет, О., Роман Кильник 1.00
10. Ірі, Па., від бр. св. Петра і Павла переслав п. М. Пеленський 1.75

Зложили: по 50 цнт.: Мих. Пеленський, Иосиф Вітковський, Василь Юрцан; Томс Вас. 25 цт.

11. Ню Йорк, Н. Й., від тов. Запорожська Січ переслав п. Павло Перей 8.00

Зложили: Володимир Хома 75 цнт.; по 50 цнт.: Никола Демкович, Иосиф Шкрибайло, Павло Борила, Василь Лазута; по 25 цнт.: Василь Зиблікевич, Гр. Стефанишин, Іван Тропяр, Никола Старушак, Вероніко Венгер, Вас. Кожух, Еміль Лотоцький, Иосиф Мамчур, Василь Чайка, Іван Семан, Мих. Гайошин, Стефан Малярський, Генри Дерек, Л. Кшивінський, Іван Костецький, Мих. Ковальчук, Антін Яблонський, Т. Борецький, Павло Перей, Іван Хома, Семеон Кучма.

12. Скрентон, Па., з віча переслав о. М. Залітач 37.50
13. Оранджі, Конн., Анна Зборівська 5.00
14. Пеорія, Ілл., від тов. Українських Робітників переслав п. В. Бігун 3.25

Зложили: А. Батюк 50 цнт.; по 25 цнт.: В. Бігун, А. Пачковський, А. Бігун, А. Кущ, П. Пачковська, Ф. Нагач, Т. Нагач, Р. Оніщук, А. Батюк.

15. Янгставн, О., від Комітету Обєднання переслав п. Ст. Олешицький 9.75

Зложили: о. Стефан Ващишин 2.00; по 1.00: Стефан Олешицький, Гр. Сапюк, Иосиф Поточний, Александер Сташко, Семен Цикгор, Марія Тимків, Катерина Фурлас, Андрій Вибдий 50 цнт.; Федір Войтек 25 цнт.

16. Смок Рон, Па., від бр. Воскресення Христового переслав п. Петро Гарбінський 3.00

Зложили: Петро Гарбінський 1.00; по 50 цнт.: Тимко Салапата, Андрей Марущак, Прокопій Савчинський; Андрей Соколик і Теодор Андрейко по 25 цнт.

17. Филаделфія, Па., переслала панна Слава Кінаш (Укр. Академічна Громада) 13.25

Зложили по 1.00: Петро Кирилюк, І. Левицький, Т. Козаківна, Дмитро Остяк, Еміль Кульчицький, Евген Якубович, Мих. Дармограй, о. Лев Вань, А. Джмелик, М. Кінаш, Семен Демидюк і Д. Штогрин; по 25 цнт.: В. Коцюбинський і Н. Н.

18. Франкфорд, Па., від парафії переслав о. В. Петрівський 9.00
19. Пасейк, Н. Дж., від парафії св. о. Николая переслав о. Лев Левицький 25.00
20. Ню Йорк, Н. Й., Петро Космій 1.00
21. Бруклин, Н. Й., від парафії переслав о. В. Лотович 30.15

Зложили: Анастазія Затоцька 2.00; по 1.00: Роман Кузьма, Ева Бручковська, Іван Дидина, Парашія Ожібко, Ева Кревець, Томко Пархіль; решта дрібними датками. Каплиця св. о. Николая в Савт Бруклин 5.00 (все дрібними датками). Збірка на місячнім мітінгу Помочи Рідному Краєви 3.15. о. Володимир Лотович 1.00, решта дрібними датками.

22. Картерет, Н. Дж., від громади переслав п. М. Проскура 15.80

Зложили по 1.00: Михайло Проскура, Юлія Кіра, Анна Попіль, Марія Максимович, Іван Несторович; дрібними датками 10.80.

ЗАГАЛЬНА СУМА $590.82.

Просимо всіх прислати негайно листи на збірку „День Квітів" до Обєднання, бо найпізніще 15. липня с. р. мусить бути вся сума переслана до краю.

Обєднаннє Українських Орґанізацій в Америці.

З ОБЄДНАННЯ.

Фінансовий Звіт Обєднання Українських Орґанізацій за час від жовтня 1922, до 31. мая 1923

ПРИХОДИ

1. Народний податок

Жовтень, падолист, грудень, січень	$ 797.52
Лютий	660.76
Март	992.66
Квітень	633.28
Май	674.08
Разом	$3,758.30

2. Фонд Рідної Школи.

Жовтень, падолист, грудень, січень	$1,191.04
Лютий	358.63
Март	133.25
Квітень	267.08
Май	163.94
Разом	$2,142.94

3. Інші фонди.

На Негайну Допомогу	$ 151.32
На Сиротинець в Филаделфії	5.00
На голодних на Україні	20.00
На Січових Стрільців	17.00
На інвалідів	88.50
На сироти в краю	10.00
На студентів в краю	50.50
На Фонд Б. Лепкого	15.00
На Фонд Федака	10.25
На еміґрантів на Кубі	58.25
Разом	$425.82
Загальна сума приходів	$6,327.06

РОЗХОДИ

На Рідну Школу у Львові	$1,005.00
На Рідну Школу у Львові	502.50
На Рідну Школу у Львові	422.00
Укр. Університет у Львові	202.25
Укр. Університет у Львові	200.00
Політичних вязнів у Львові	100.00
Товариство Опіки над Інвалідами у Львові	100.00
Пересилка грошей	6.50
Негайну Допомогу	151.32
На Сиротинець в Филаделфії	5.00
На голодуючих на Україні	20.00
На Стрільців в Ч. С. Р.	17.00
На інвалідів у Львові	88.50
На сироти у Львові	10.00
На студентів у Відні Львові	50.50
На Фонд Богдана Лепкого	15.00
На Фонд Федака у Львові	10.25
Чартер Обєднання	200.00
Печатки	21.60
Друки у „Люкенс Компані"	72.31
Друки в „Америці"	280.25
Платня канцелярійних сил	750.00
Рент за канцелярію (6 місяців по 35.00)	210.00
Уряджение канцелярії (столи, крісла і машина до писання)	185.00
Галя і декорація галі на Конґрес і Зїзд мужів довіря	175.00
Контроля Українського Народнього Комітету	107.00
Подорожі позамісцевих Урядників на засідання Обєднання	244.45
Делеґація до Вашинґтону	69.00
Телеграми до Ліґи Народів і чужих урядів	84.10
Телефон	37.06
Елевейтер, почтові марки і ін.	106.51
Фотографія (заложено)	55.00
Лід і водяний апарат для канцелярії (15.00, залога)	21.25
Чорнило до циклостилю і карбоновий папір	7.50
Загальна сума розходів	$5,531.85

ЗІСТАВЛЕННЄ

Загальна сума приходів по день 31. мая, 1923	$6,327.06
Загальна сума розходів по день 31. мая, 1923	5,531.85
Остає в касі Обєднання	$ 795.21
З того на банковій книжці Обєднання	$ 736.96
В касі Обєднання (Фонд еміґрантів на Кубі)	58.25
Разом	$795.21

о. Лев Левицький, предс. в. р.
М. Дармограй, фін. секр.
І. Боросевич, касієр
Т. Грицей, рек. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ